

kunnen spreken; maar in ieder geval is het toch het begin ervan.

Een van de bekendste voorbeelden hiervan vinden we bij *E. piri*, die de bruine, ietwat pokachtige verhevenheden op het perenblad veroorzaakt. Vooral lei- en vormboomen kunnen van deze parasiet veel te lijden hebben.

Blad met
Galmijt
van Peer.
Amsterdam
Juni 1901.
B.B.

En thans willen we de heksenbezem nog een plaatsje geven, omdat die de onmiddellijke oorzaak was, dat ik onzen esch in 't oog kreeg. Vooral op berken zijn de heksenbezems algemeen; doch op kastanjes komen ze naar 't schijnt nog vrij zeldzaam voor. Behalve deze uit het Vondelpark, weet ik er nog twee, zeer fraaie,

op kastanjes aan den Rijkssstraatweg tusschen Beverwijk en Velzen, terwijl ik verleden jaar een mooi exemplaar kreeg uit een tuin in de Vondelstraat.

Deze „plantengal” (phytocecidium) wordt door eene zwam (*Eoascus*) veroorzaakt. Het mycelium, dat in den stam woekert, oefent een eigenaardigen prikkel uit, die de slapende knoppen

tot uitloopen dwingt. Eigenaardig is het, dat de bladeren van den heksenbezem zich vroeger

Mytengal aan eschebloesems.

Photografie van den heer B. W. STROMPS. Vondelpark Febr. 1902.

ontwikkelen, dan de knoppen der onaangetaste takken.

B. BOON.

Photografiën van in 't wild levende Nederlandsche Vogels.

(Vervolg van blad. 196.)

Hij spreekt van zelf, dat Texel en het Naardermeer de meeste platen hebben opgeleverd; dat zijn als het ware open-lucht museums voor liefhebbers van vlinders, bloemen, en vogels, en het eerste is vrij toegankelijk voor ieder, die de reis- en verblijfkosten betalen kan. Voor het Naardermeer heb je speciale introducties noodig en dat is maar goed ook.

Nu trof het, dat in 1902 de Ornithologische Vereeniging haar Meivergadering op Texel hield. Ik wist, dat Steenhuizen vooruit gereisd was en toen ik nu op dien mooien Meiavond in mijn geliefd Burgje aankwam was mijn eerste werk, den photograaf op te zoeken. Op de boot had ik al van zijn heldendaden gehoord.

Hij was juist thuisgekomen van zijn dagwerk, en ik heb nog nooit iemand zò verbrand gezien. Hij leek zelf wel een negatief met slechts hier en daar een wit vlekje. Ja, voor de Texelsche zeelucht en de heldere Meizon zijn alle huden gevoelige platen, dat hebben we in die dagen ondervonden.

Hij was nog al tevreden: hij had aan 't Kil gewerkt in de nieuwe meeuwenkolonie. Het Kil is een groot water, midden in het eiland, een oude kreek, die bij de indijkingen is blijven bestaan en nu een voortreffelijke afwatering vormt voor den grazigen polder Waal en Burg. Op sommige plaatsen is het geweldig diep, elders weer ligt de wierrijke modderbodem slechts enkele decimeters onder het watervlak. Een paar zandruggen loopen er doorheen,

welbekend bij de visschers die hier de snoek en baars, voorn en paling komen verschalken, want het is een zeer vischrijk water. In de breede rietkragen rondom nestelen wilde eenden en 's zomers vinden duizenden rondzwervende jonge vogels er een veilig nachtverblijf.

Een jaar of twaalf geleden nestelden de meeuwen midden in den polder in 't weiland en daar bouwden ze haast geen nest, maar tegen het einde der vorige eeuw hebben zij hun woningen verlegd naar den oever van de plas en daar zijn zij begonnen meer werk van hun nesten te maken, zooals op de fotografie te zien is, meest van doode rietstengels en verwelktelischdoddenbladeren. De rijweg naar den Eierland-schen polder gaat dicht langs de kolonie heen, zoodat iedere wandelaar de broedende meeuwtjes zien kan en omgekeerd.

Van de vier platen, die Steenhuizen aan deze zwartkopmeeuw besteedde, is er maar één goed gelukt, waarschijnlijk de eerste. Na iedere opname keerde het dier trouw op zijn nest terug, maar hij was de eerste maal stellig geschrokken door het dichtkleppen van den sluiters en vloog nu telkens

weg zoodra hij het aftrektouw maar hoorde ritselen. Daardoor is hij op de drie andere platen alleen als wegvliedende schim te zien geweest.

Maar met deze eene plaat kunnen wij tevreden zijn. Alleen is het jammer dat op de reproductie de zwarte vleugelspits niet beter uitkomt; daar hadden ook nog wat meer van die lichte rietstengels achter moeten liggen. Maar heel erg is dat nog niet, want nu ik u eenmaal verteld heb, dat er een zwarte vleugelspits moet wezen, ziet ge hem ook heel duidelijk. Op de stereoscoopplaat ontbreekt er niets aan de duidelijkheid. En wat een lekkere schaduw-tjes zitten er op de vleugels en

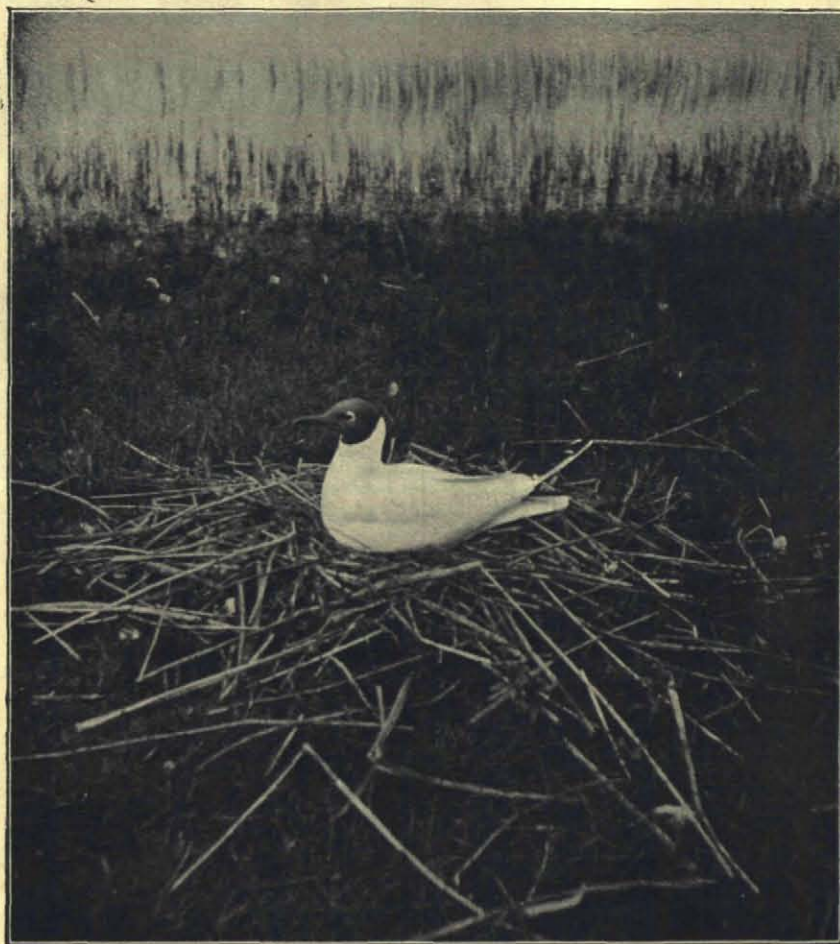
staart, hoe rustig houdt het dier zijn kop en hoe aardig komt het oog uit door het witte vlekje er achter!

Anderhalf uur waren noodig geweest voor de vier opnamen. Bij het naar huis gaan snapte Steenhuizen nog een dodaarsnest aan een slootkant. Zoo iets zie je ook nooit, of je moet weten dat het er wezen kan. Ja, hoe verschillend kijken verschillende menschen een sloot aan. De eene denkt alleen aan vuil water en ziet niets anders, de andere heeft in zijn hart en hoofd allemaal jonge eendjes

en dodaarsjes, piepertjes en kwikstaartjes, waterhoentjes, oeverloopers en rallen, verder allerlei bloemen en interessante insecten en hij kan geen sloot ontmoeten zonder er van die aardige dingen te vinden.

Op het dodaarsje zelf te wachten, was een onbegonnen werk, maar het nest werd even gekiekt met zijn mooie omgeving van gras en madeliefjes en jong riet, spiegelend in 't heldere water.

Na de meeuwen kwamen de stern-tjes aan de beurt. Het gewone vischdiefje nestelt in zoo groot aantal op Texel en is zoo weinig schuw, dat het maar een half

Broedende Zwartkopmeeuw.

Uit STEENHUIZEN'S collectie van stereoscoop-opnamen.

uur tijd kostte, om de prachtige foto van blz. 225 te verkrijgen. Aan 't zwarte snaveltopje is al dadelijk te zien dat we hier met 't gewone vischdiefje en niet met de zilvergrijze zeezwaluw te doen hebben. Maar die komt ook nog wel aan de beurt!

De dwergstern veroorzaakte natuurlijk weer heel veel last. Dat diertje is zoo schuw en wild, zoo onberekenbaar in zijn bewegingen en manieren, dat men er van zou afzien, om hem te willen fotografeeren als hij maar niet zoo mooi en zeldzaam was.

Het toestel werd gestoken in zijn zandkleurig étui, de aftrekklep bedolven onder zand, net zooals

men een sprenkel uitzet en toen ging de fotograaf eenige honderden meters ver liggen wachten, zoo ver, dat hij alleen met behulp van een uitmuntende Triëder-binocle het nest en het toestel zien kon. Na heel lang rondzwieren daalde het vogeltje neer, een meter of tien van het nest af en dribbelde heen en weer, om eindelijk weer op te vliegen. Dit herhaalde zich eenige malen, doch hij wou maar niet op het nest komen, en toen nu de zon begon te dalen en het te vreezen was, dat er te weinig licht zou komen voor een instantané-opname, liet Steenhuizen zijn toestel werken op een oogenblik, dat het vogeltje vrij gunstig ervoor stond. De plaat is uitstekend gelukt.

Wat een groot verschil in manieren tusschen deze beide stern-tjes. De gewone vliegt direct op 't nest neer, terwijl de dwergstern zich loöpende naar zijn eieren begeeft, geheel op de manier van de plevieren en de meeste snipachtige vogels.

De fotografie van de zwarte sterns is genomen in het Naardermeer. Omdat het toch zulke brutale vogels zijn, zette Steenhuizen zijn toestel maar zonder

eenige vermomming vlak bij de nesten neer. Maar dat viel niet mee, want nu vereenigde zich de heele sternbevolking tot een aanval op dat vreemde ding. Hoog uit de lucht gingen zij neerstooten op de camera, zoodat Steenhuizen wel noodzaak was hem een rietpakje aan te trekken.

Dat was het begin van de moeilijkheden, maar er kwam nog meer. Het woei nog al en op de plek waar de stern-tjes broedden, was het water tamelijk diep. Daarom moest het toestel vastgebonden worden aan een langen stok, die zoo goed en zoo kwaad als het ging in den zandbodem van het meer moest worden vastgezet. Doch zoo vast stond

hij niet, of de frissche wind bracht hem nog in voortdurende trilling en daar was niets aan te doen.

Daar had je dus een trillende camera, wapperend riet en lischdodden, bewogen water en vertoornde vogeltjes. Die toorn kwam wat tot bedaren, toen de menschen zich honderd meter verder in 't riet verscholen en na een half uur kwamen de vogeltjes op hun nesten zitten. Nu vlug afgetrokken, naar 't toestel geroeid, de platen verwisseld en weer naar de schuilplaats. Na een half uur weer 't zelfde, nog eens en nog eens, totdat we viermaal dezelfde opname gedaan hebben.

Van de vier platen bleek er slechts een scherp genoeg te zijn, maar die is dan ook puik.

Zie die lischdodden eens waaien en hoe kabbelt het water op den achtergrond tusschen de groote plompeblaren. Vergelijk dit ware, echte en levende tooneeltje eens met de achtergronden van de bedrogplaten, die u in verschillende reclame-werken van den jongsten tijd als fotografien naar de natuur worden aangeboden!

Hoe aardig is het broedvlot van die vogeltjes. Het zijn meest lischdoddenstengels

van 't vorig jaar, losgerukt en afgesneden door het ijs, en door den wind hier en daar bijeengedreven. Zulke plekken kiezen de zwarte stern-tjes bij voorkeur om er hun nesten te maken, waarvan ge er een ziet op den voorgrond, met drie eieren erin. Het voorste vogeltje zit heel knap juist tegen den wind in en ik zou haast zeggen: ge kunt aan zijn vastberaden houding zien, dat hij u de pet van 't hoofd zal vliegen, als ge te dicht bij zijn nest komt. Dat hebben ze mij tenminste dikwijls genoeg geleverd!

Wordt vervolgd. H. 133.

JAC. P. TJSSE.

Nest met ei van de Dodaars.
Uit STEENHUIZEN'S collectie van stereoscoop-opnamen.